

3TU.

3TU.Centre for Sustainable Energy Technologies

Tim van der Hagen
Scientific Director

 TU Delft
Delft University of Technology

 TU/e
Technische Universiteit Eindhoven
University of Technology

UNIVERSITEIT TWENTE.

de 3TU's:

- stemmen af
- werken samen
- delen infrastructuur
- leiden gezamenlijk op
- maar behouden hun eigen identiteit!

Nuna 5 – Nuon Solar Team TU Delft

21Revolution – Solar Team Twente

Gezamenlijke pech ...

**Business plan
Center of Competence /
Centre of Excellence:**

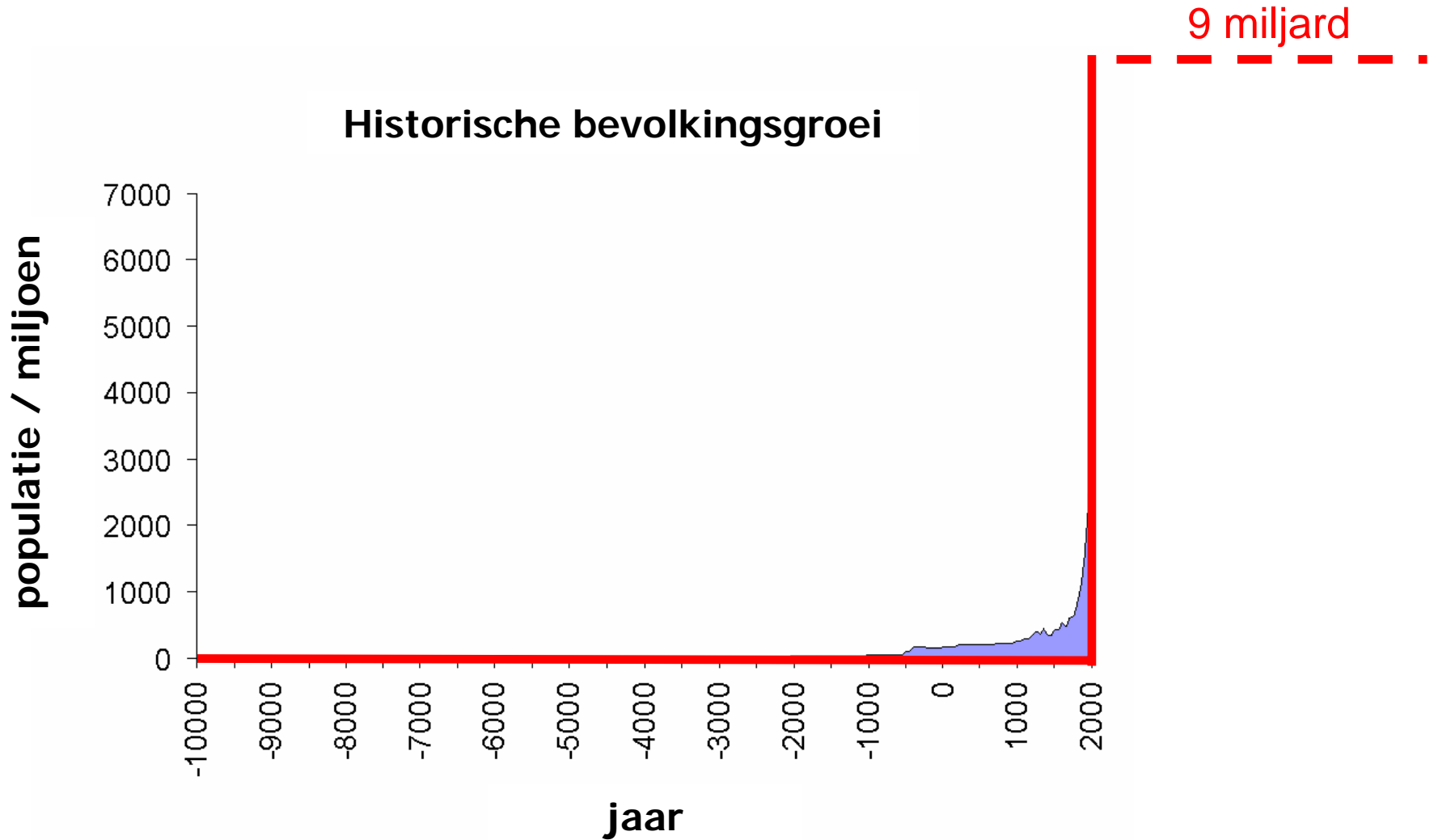
**Technologies for
Sustainable Energy**

TUD	- T.H.J.J. van der Hagen - C. Hellinga
TU/e	- J.W. Niemantsverdriet - M.J. Prins
UT	- A. Bliëk - S.R.A Kersten

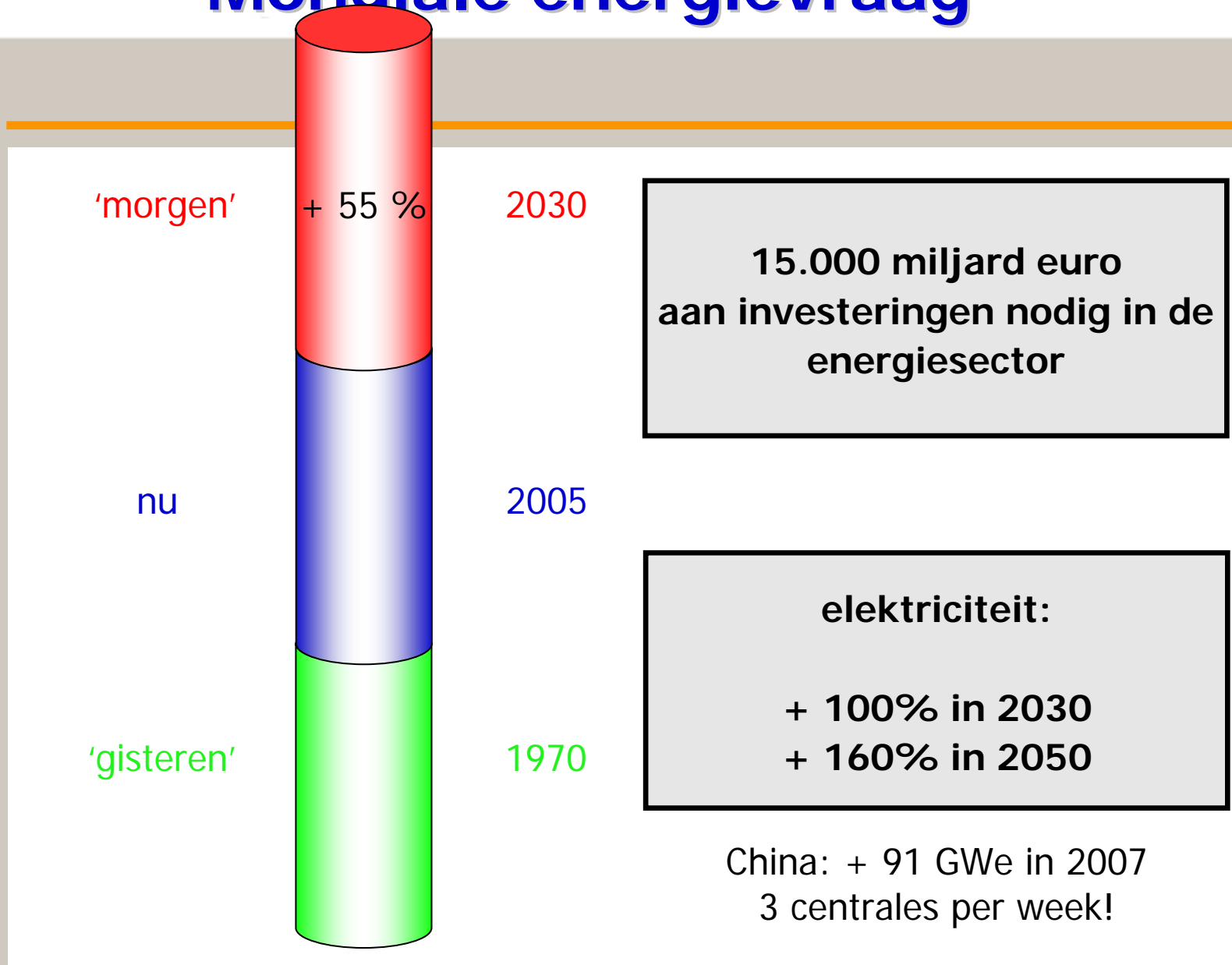
December 16th, 2005

Het probleem (1)

Mondiale energievraag

Het probleem (2)

Het probleem (3)

Some further thoughts ...

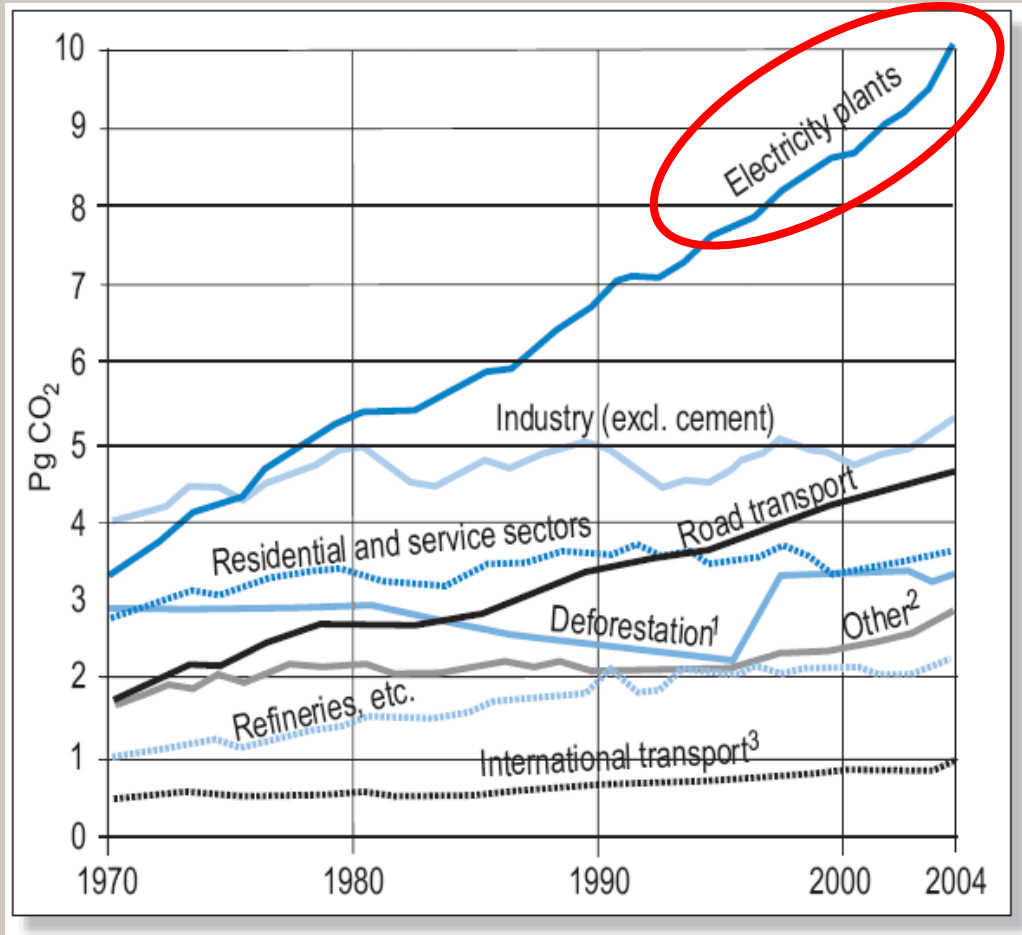
if you burn 1 liter of petrol, you get:

- usable energy: 2,800 kJ
- 2,3 kg CO₂ that leads to
- unwanted greenhouse energy over the CO₂ lifetime: 110,000,000,000 kJ
- burning 1 liter of petrol will eventually set 10 cm² of land under water
- the USA burns 1,4 billion liters of petrol per day ... (1,4 km² per day)

Source: David Archer "The Long Thaw" (2009)

CO₂ sources

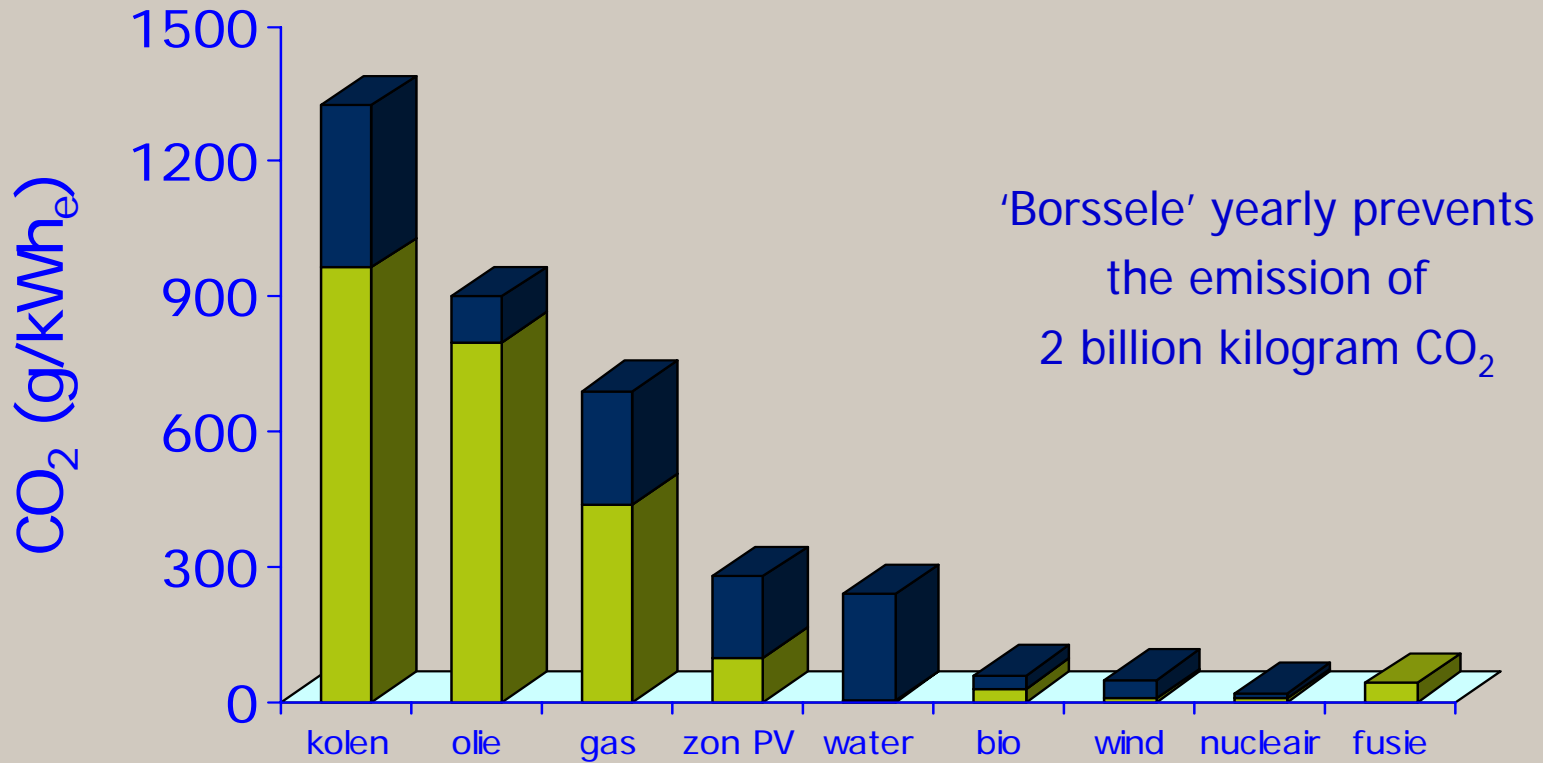
(yearly global emission)

10 Pg = 10¹⁶ g =
 10 billion ton =
 10.000.000.000.000 kg

Source: IPCC "Climate Change 2007: Mitigation of Climate Change"

CO₂ emission by power plants

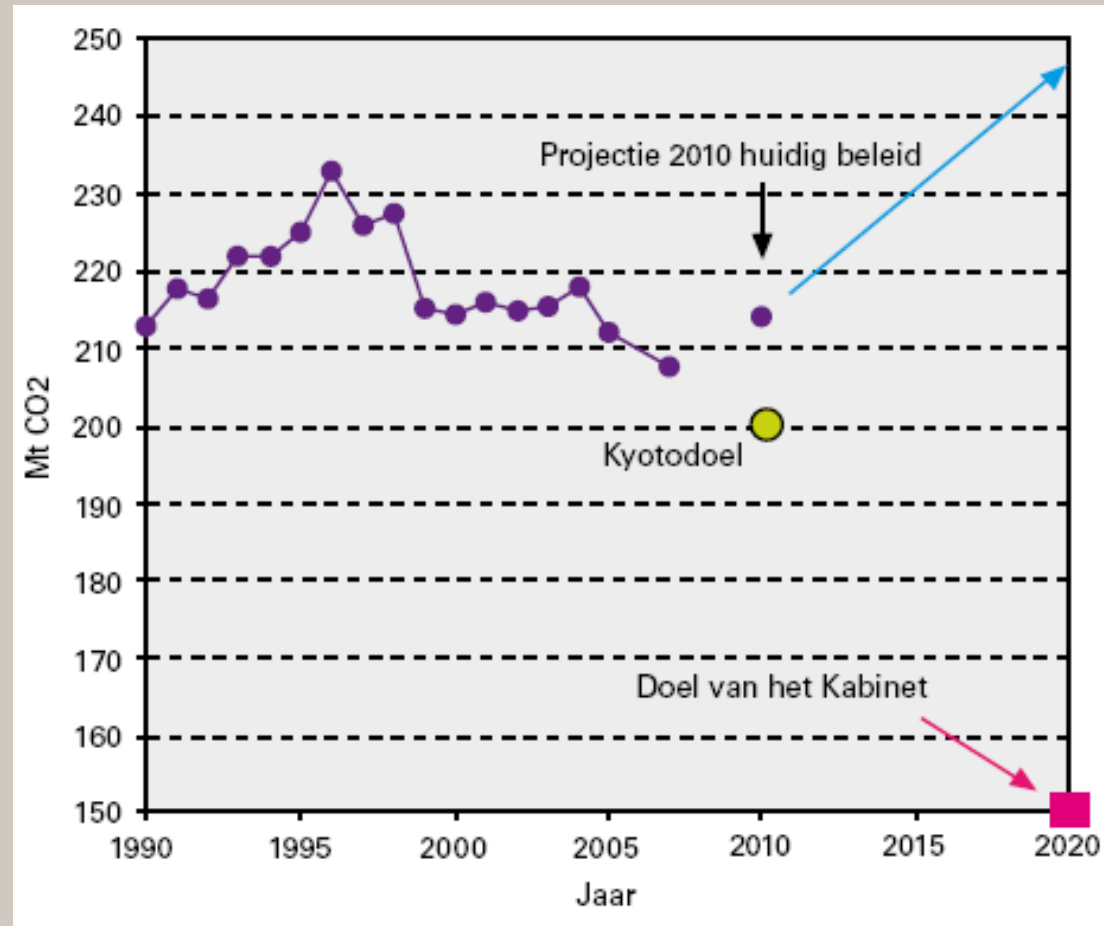

Source: IAEA (2000)

Dutch ambitions

- 30% emission reduction of greenhouse gasses (1990→2020)
- 2% energy savings per year
- 20% renewables in 2020
(how much is it now ?)

Costs:
8 à 9 billion € per year

Source: ECN-beoordeling 'Schoon en Zuinig' / De Staat van het Klimaat 2007

Om de CO₂-uitstoot in 2050 **gestabiliseerd** te hebben, moeten we bijvoorbeeld ... (alle 7!)

Besparingen

Alle auto's:
Verdubbel het rendement

Alle woonhuizen en bedrijven:
Gebruik de beste voorzieningen

Evolutie

Kernenergie:
Verdrievoudig het aantal kerncentrales

'Schoon fossiel':
Berg de CO₂ van 800 fossiel gestookte centrales op

Revolutie

Zonnecellen:
700 x meer capaciteit

Windenergie:
50 x meer windenergie

Bio-energie:
50 x meer ethanolproductie

ACT Scenarios

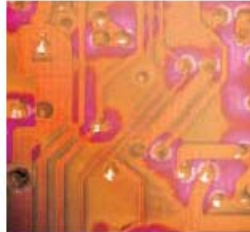

- **Energy CO₂ emissions in 2050 back to the level of 2005**

Blue Scenarios

- **-50% energy related CO₂ in 2050, compared to 2005**

ENERGY
TECHNOLOGY
PERSPECTIVES
2008

Scenarios &
Strategies
to 2050

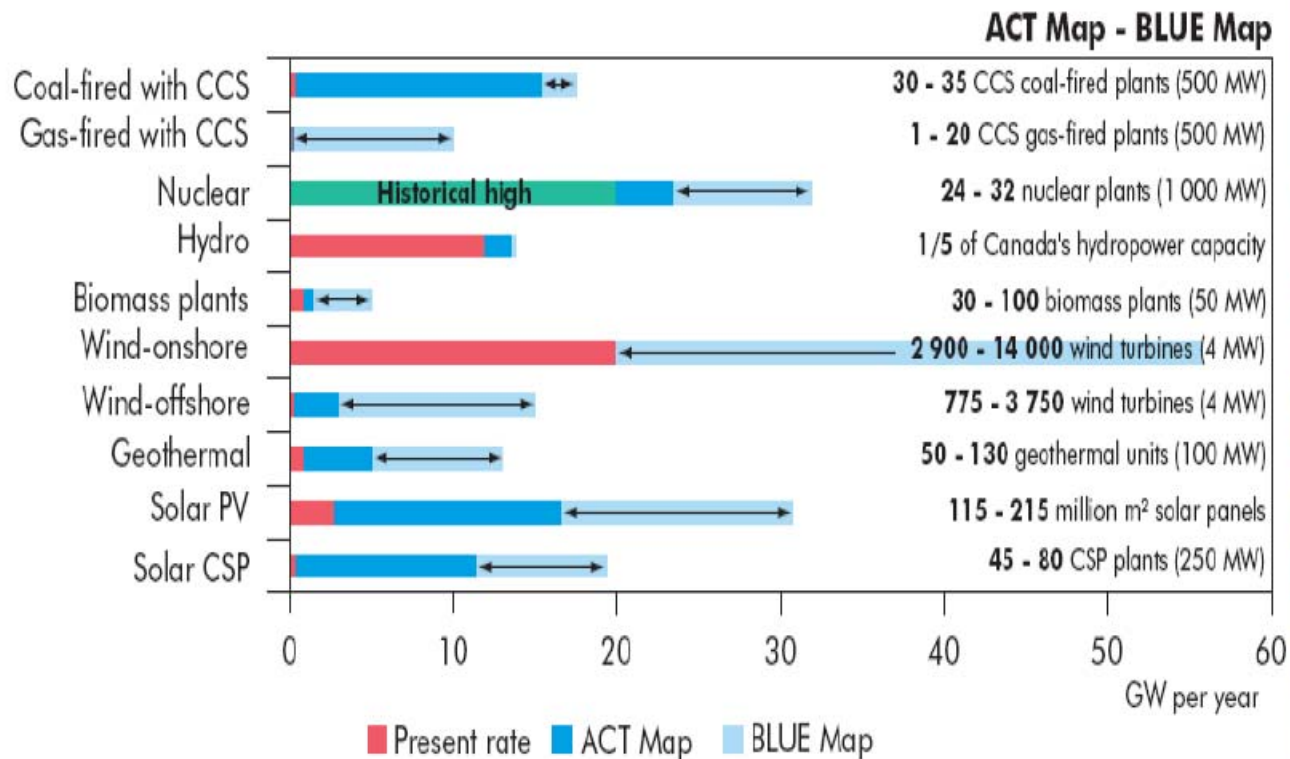
INTERNATIONAL

ENERGY
AGENCY

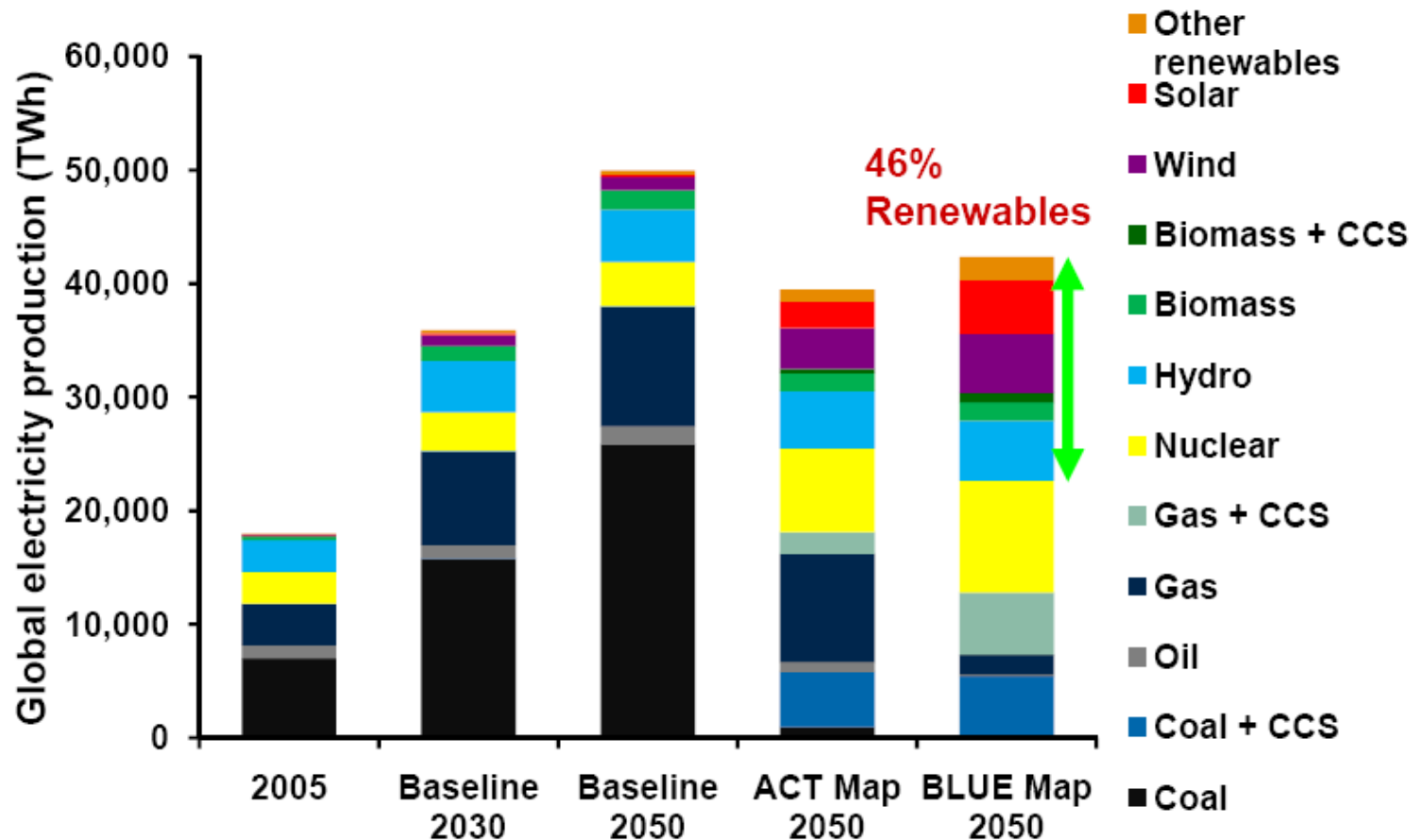
June 6, 2008

Average Annual Power Generation Capacity Additions, 2010 – 2050 *An Energy Revolution*

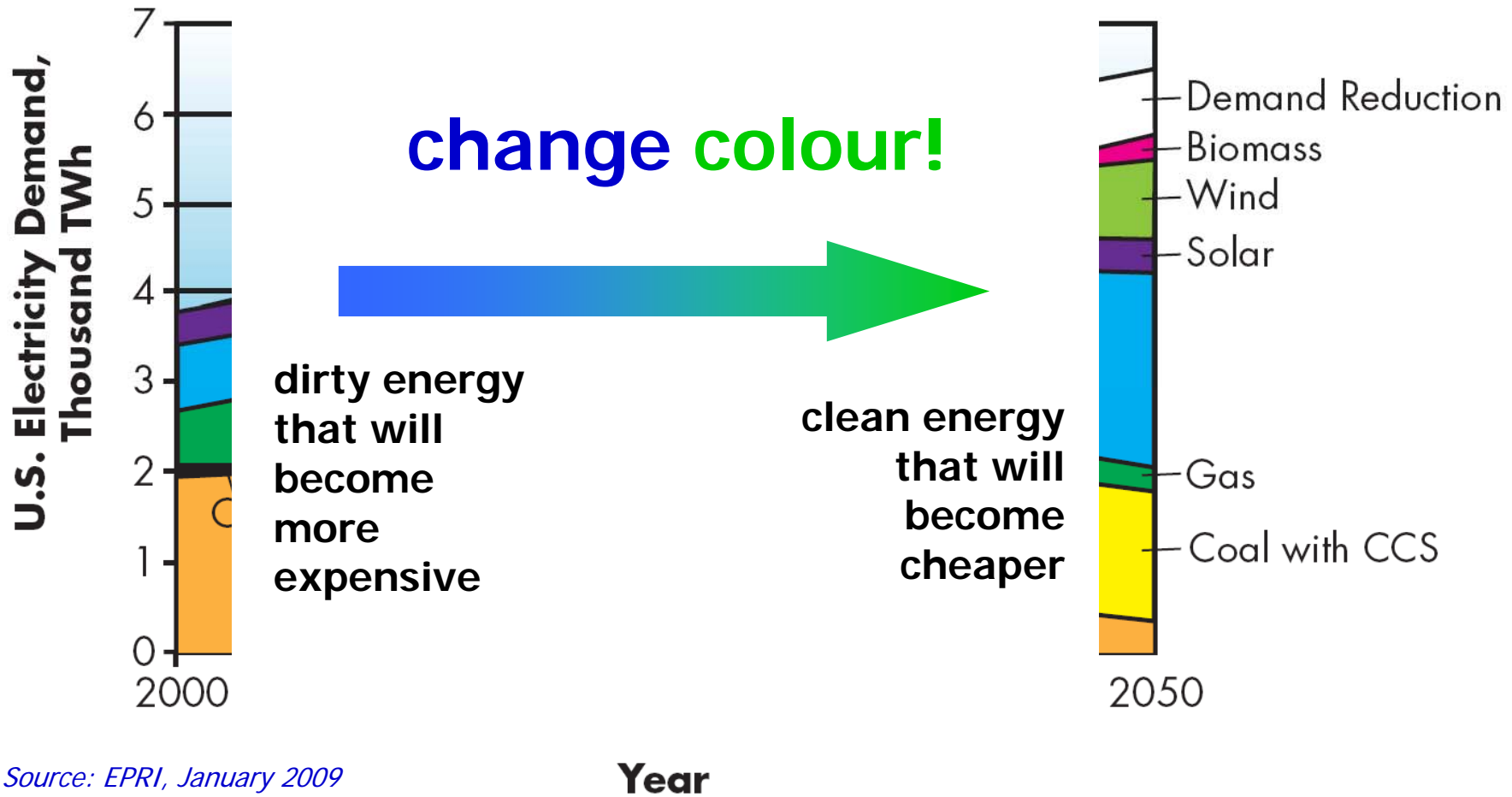

June 6, 2008

Power Generation Mix

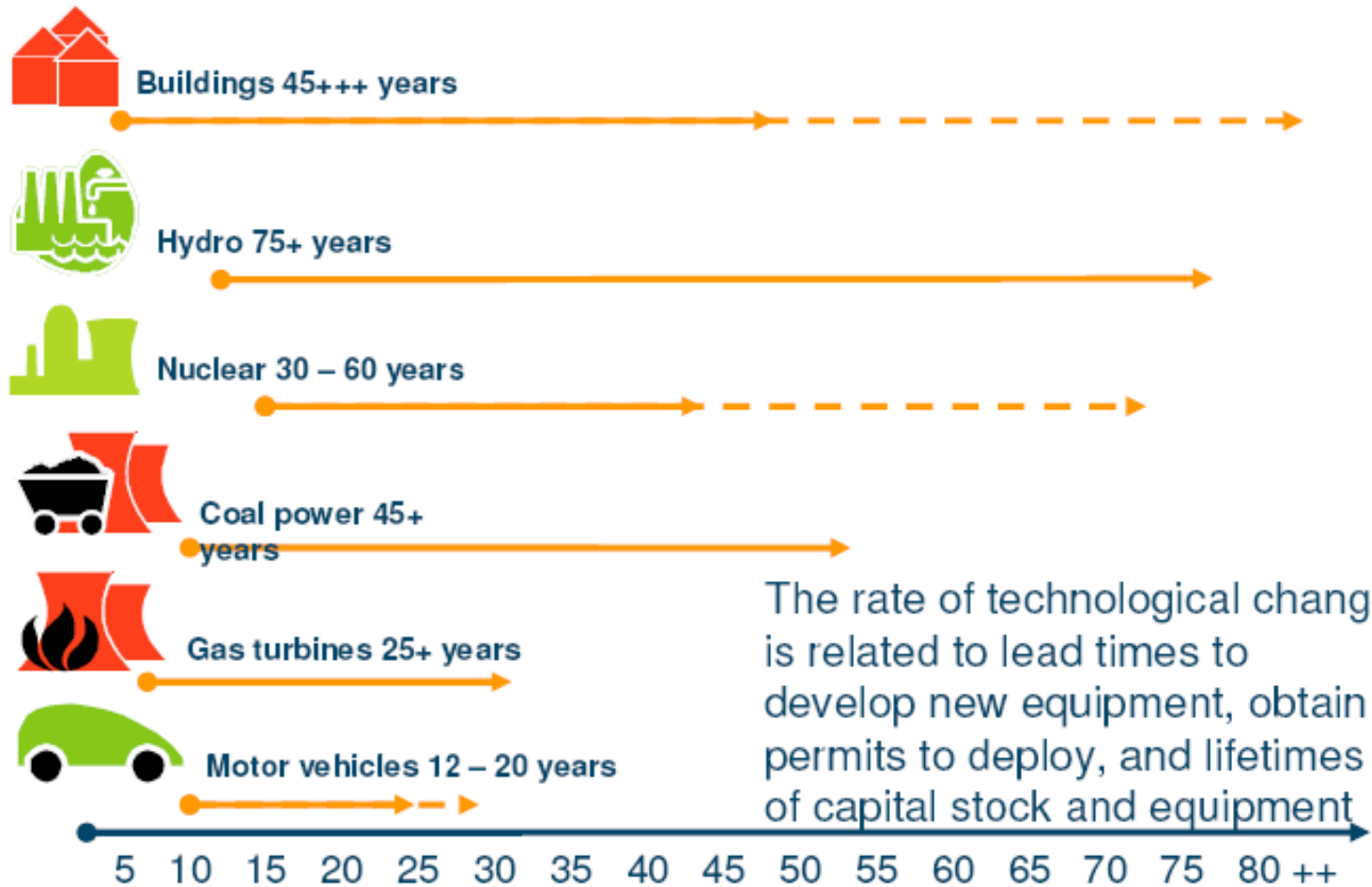

aan scenario's geen gebrek ...

Source: EPRI, January 2009

De toekomst ligt al behoorlijk vast

**Energy
Revolution
needed**

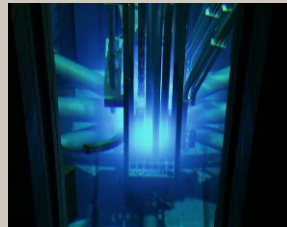

3TU.Centre for Sustainable Energy Technologies

Krachtenbundeling

CoC : 70 chairs / 700 scientists
CoE : 22 + 6 chairs / 250 scientists

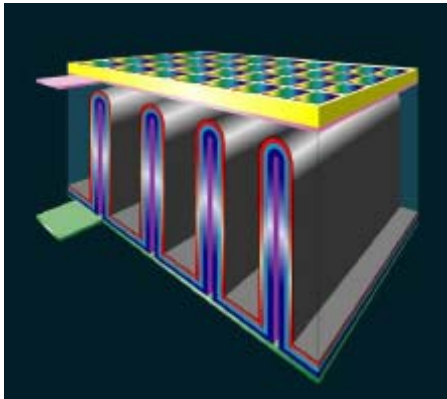
3TU.Centre for Sustainable Energy Technologies

	chairs
 Technische Universiteit Delft	35
 technische universiteit eindhoven	21
 Universiteit Twente de ondernemende universiteit	14
Total	70

6 new chairs

Solar PV

- cheaper
- higher efficiency
- e-storage

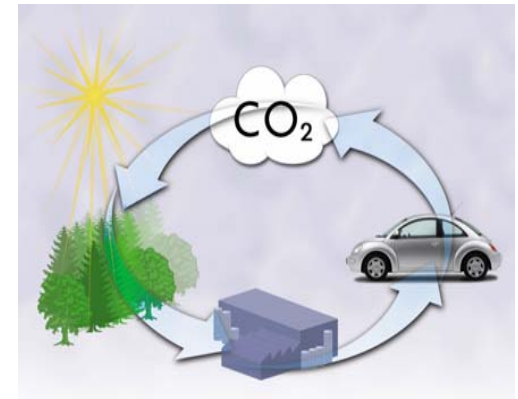
Hydrogen

- production (photo catalysis)
- storage
- usage (fuel cells)

Bio-energy

- 2nd generation (biotechnology)
- integral approach (biorefinery)

Status: 3TU-aanstellingen

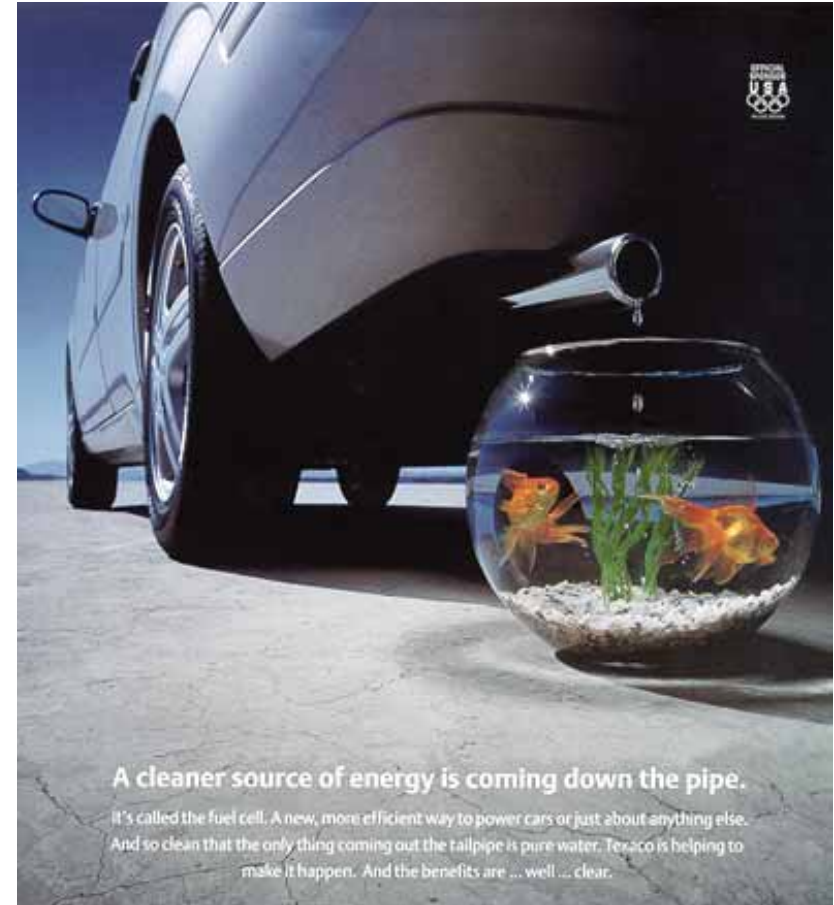
Delft	Appointed
Materials for Integrated Energy Systems	F. Mulder (HGL)
Photo/Electrochemical Systems for Energy Conversion & Storage	B. Dam (HGL)
Bioprocess Integration for Sustainable Biotechnology	Candidate selected (HGL)
Towards the Next Generation of Solar Cells	A. Houtepen (UD) appointed
Eindhoven	
Inorganic Materials Chemistry (IMC)	E. Hensen (HGL)
Comp. Materials Science	-
Fuel Cell Catalysis	-
Twente	
Energy Materials and Devices	Candidate selected (HGL)
Thermal & Chemical Conversion of Biomass	M. Groeneveld [†] (HGL) D. Brilman (UHD) G. Van Rossum (UD)
Thermal Engineering	A.K. Pozarlik (UD)

3TU Master of Science Sustainable Energy Technology

3TU

MSc Specialisations

- Energy from biomass
- Solar energy
- Wind energy
- Sustainable hydrogen
- Electrical power engineering
- Energy and society

A cleaner source of energy is coming down the pipe.

It's called the fuel cell. A new, more efficient way to power cars or just about anything else. And so clean that the only thing coming out the tailpipe is pure water. Texaco is helping to make it happen. And the benefits are ... well ... clear.

Studenten MSc SET

Instroom	TUD	TU/e	UT	totaal
2006 wv buitenland	3 2	22 6	7	32
2007 wv buitenland	34 16	23 10	8	65
2008 wv buitenland	43 17*	25 11	15 6	83
2009 wv buitenland	65 30*	37 17	23 9	125

NB: geen harde knip dus exacte aantallen onduidelijk

*ondanks huisvestingsproblematiek

3TU.

ADEM

Materialising Energy Innovation

Advanced Dutch Energy Materials
Innovation lab

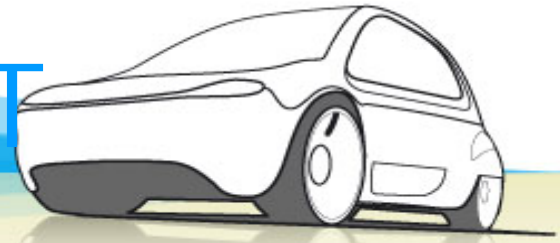

Solar cells
Wind turbines
Electricity storage
Biomass conversion
Hydrogen and fuel cells
Heat transfer and storage
CO₂ capture

ADEM

Advanced Dutch Energy Materials *Innovation Lab*

Dutch Innovation Centre for the Electrification of Road Transport

- Combined scientific effort on the transition challenge for electric road transport
- Link for government and commercial actors, NGO's with science
- Kernel: cooperation between the 3 Technical Universities and Universities of Applied Sciences (HAN, HRO)

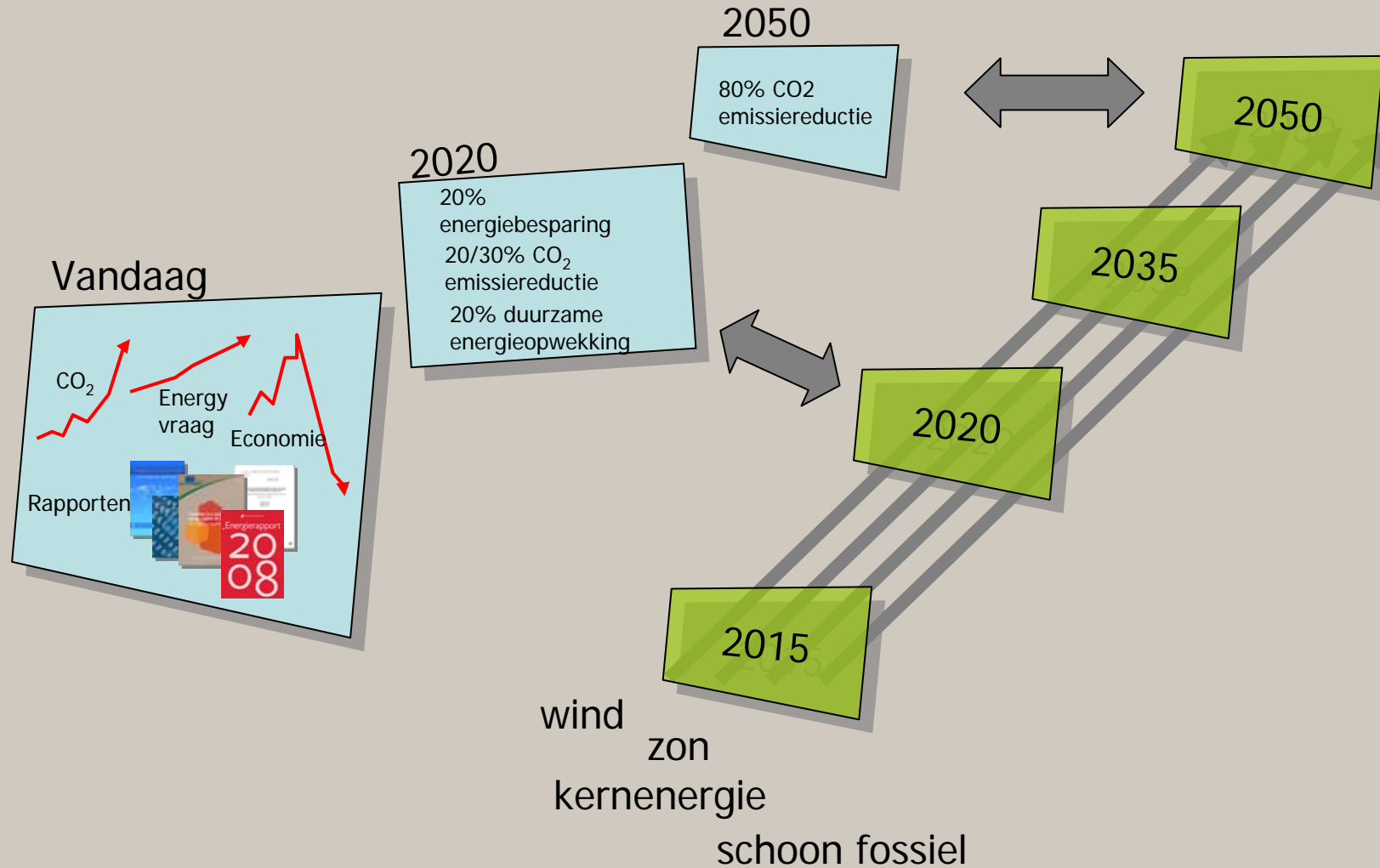
V&W sponsoring 250 k€

Initialized by the 3TU federation !

Nationale Onderzoekagenda Energie

Regieorgaan Energietransitie

NL Techniekdomein

- 3 TU's
- Marin, ECN, Deltares, NLR

à la de
Energy Innovation Hubs
in de VS

Omgevingsanalyse CoC SET bevindingen

- CoC SET is in hoge mate maatschappelijk relevant
- een extra inspanning op het gebied van fundamenteel onderzoek is absoluut noodzakelijk
- is ook relevant vanuit het perspectief van de markt
- CoC SET onderzoek kan het (Nederlandse) bedrijfsleven op termijn ondersteunen
- verschillende (Nederlandse) bedrijven nemen al deel aan onderzoeksactiviteiten
- de thema's van het CoC SET zijn over het algemeen goed ingebed
- er is goede aansluiting bij zowel internationale als nationale roadmaps en verkenningen op het gebied van duurzaam energieonderzoek
- externe partners onderschrijven het belang van CoC SET
- externe partners juichen de intensivering van de samenwerking tussen de drie TU's, zoals die bij het CoC SET tot uitdrukking komt, toe
- er is een duidelijke relatie met (thema's van) andere CoC's

Omgevingsanalyse CoC SET aandachtspunten

- verdere focussing en zwaartepuntvorming ten aanzien van de onderzoeksthema's gewenst
- (nog) betrekkelijk weinig aandacht voor thermische zonne-energie
- past het thema 'utilization of bio fuels' echt bij CoC SET ('raakt' aan het thema 'Automotive and Transportation' van het CoC High Tech Systems)?
- de feitelijke samenwerking met andere CoC's kan nog worden uitgebouwd en versterkt

- wetenschappers weten elkaar te vinden
- successen: MSc SET, ADEM, D-INCERT
- veel nieuwe kansen (gezamenlijk):
HTSM/NNI, ADEM-2, JSP-2, EOS-2, ENerWO, D-Incert,
EU-FWP's, Nationale Onderzoekagenda Energie ...

Energy revolution: 3TU has started !

**3TU.Centre for
Sustainable Energy Technologies**